

LJUBLJANSKA BORZA

LJUBLJANA *Stock Exchange*

Vodnik za vlagatelje na Ljubljanski borzi

NA KRATKO O BORZI

ime	Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana
naslov	Slovenska cesta 56, Ljubljana
spletna stran	www.ljse.si
100 % lastnik borze	Zagrebška borza, d. d.
število borznih članov	9
glavni segment trga	Prva kotacija, segment delnic
borzni indeks	SBI TOP
trgovalni čas	9.15-14.30 (svežnji: 8.00-14.30)
trgovalni način	- Neprekinjen način trgovanja (za bolj likvidne vrednostne papirje) - Avkcijski način trgovanja (za manj likvidne vrednostne papirje)
poravnava poslov	KDD – Centralna klirinško depotna družba
regulator trga kapitala	Agencija za trg vrednostnih papirjev

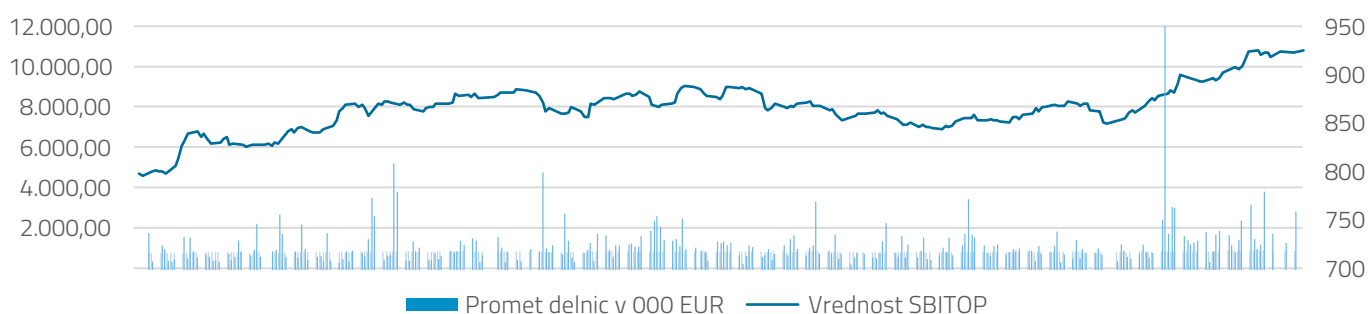
Tržna kapitalizacija in promet Ljubljanske borze v letu 2019

Tržna kapitalizacija konec leta 2019*	Leto 2019 (v mio EUR)	delež v %
vsi vrednostni papirji	34.967	100,00
vse delnice	7.068	20,21
delnice Prve kotacije	6.302	18,02

Promet v letu 2019	Leto 2019 (v 000 EUR)	delež v %
vsi vrednostni papirji	329.506	100,00
vse delnice	304.372	92,37
delnice Prve kotacije	261.827	79,46

*Delež vseh delnic predstavlja 15,45% BDP v enoletnem obdobju 2019 - 45.755 mio EUR; Vir: SURS.

Gibanje indeksa SBI TOP in promet z delnicami v letu 2019

ZAKAJ INVESTIRATI V SLOVENSKE DELNICE?

- Na borzi lahko trgujete z delnicami družb, ki sodijo med najboljše slovenske družbe. Te družbe dobro poznate in jim zato zaupate, da bodo uspešno poslovale tudi v prihodnje, s tem pa plemenitile vaš kapital.
- Informacije o slovenskih borznih družbah so vam lažje dostopne kot tiste o mednarodnih družbah: vse objave borznih družb so dostopne na sistemu SEOnet, mediji pa jih tudi intenzivno pokrivajo.
- Pri borznih posrednikih vam je na voljo analitična podpora, pri nekaterih pa lahko spremljate tudi trgovanje na borzi.

Družba	Povprečni dnevni promet v letu 2019 (v EUR)	Povprečno dnevno število poslov v letu 2019	Sprememba tečaja v letu 2019 v %	Delež delnic v prostem obtoku 31. 10. 2019 v %	Delež delnic v lasti tujcev 31. 12. 2019 v %
Intereuropa, d. d., Koper	4.906	3	-45,0	43,4	1,2
Krka, d. d., Novo mesto	517.018	35	26,6	73,1	23,0
Luka Koper, d. d., Koper	34.572	7	-13,1	37,9	9,4
Poslovni sistem Mercator, d. d., Ljubljana	184	0	-17,4	5,2	98,7
NLB d. d.	161.114	11	0,0	12,1	70,7
Petrol, d. d., Ljubljana	107.121	12	21,0	63,7	27,0
Pozavarovalnica Sava, d. d., Ljubljana	43.417	7	17,7	52,2	34,0
Telekom Slovenije, d. d., Ljubljana	59.960	9	-7,8	31,9	6,6
Zavarovalnica Triglav, d. d., Ljubljana	136.044	13	9,9	37,4	17,4

KATERI PRODUKTI SO VAM NA VOLJO?

TRG DELNIC 29 delnic

- Prva kotacija
- Standardna kotacija

TRG OBVEZNIC 43 vrednostnih papirjev

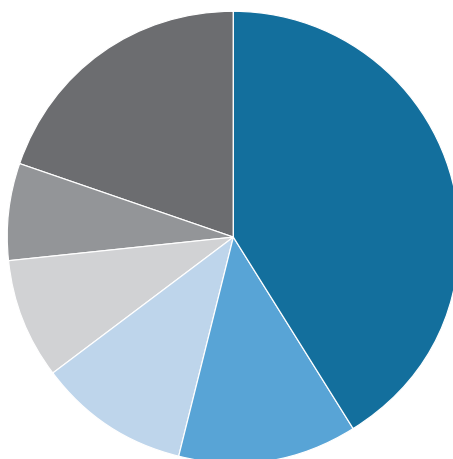
- Obveznice
- Zakladne menice
- Komercialni zapisi

TRG SI ENTER 58 vrednostnih papirjev

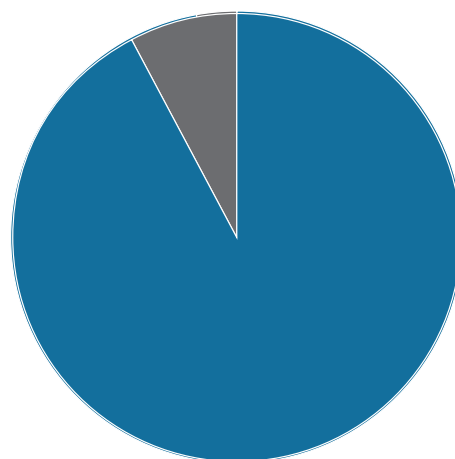
- Trg ENTER
- Trg PROGRESS

*stanje na dan 31. 12. 2019

Najprometnejše delnice v letu 2019

Sestava prometa z vrednostnimi papirji po tipih finančnih instrumentov na vseh trgih Ljubljanske borze v letu 2019

DRUŽBE V PRVI KOTACIJI

PRVA KOTACIJA

V Prvi kotaciji so borzne družbe, ki izstopajo po svoji mednarodni odprtosti, likvidnosti, velikosti in transparentnosti poslovanja. Za vlagatelja pomeni Prva kotacija določeno zagotovilo kakovosti vrednostnega papirja, ki predstavlja sorazmerno varnost naložbe.

INDEKS

SBI TOP služi kot »benchmark« indeks, ki nudi informacije o gibanju cen najbolj likvidnih in največjih delnic na organiziranem trgu. Gre za indeks celotnega trga oziroma »broadband« indeks, katerega namen je slediti najboljšim delnicam na Ljubljanski borzi in tako nuditi osnovo za naprednejše finančne produkte.

KODEKS UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Kodeks je vlagateljem v veliko pomoč pri preverjanju nivoja in oceni tveganja upravljanja, vodenja in nadziranja posamezne borzne družbe. Glavni cilj Kodeksa je razvoj dobre prakse korporativnega upravljanja v Sloveniji. Vse borzne družbe so dolžne vsako leto javno razkriti izjavo o skladnosti s Kodeksom, ki daje vlagateljem dober vpogled v nivo korporativnega upravljanja pri posamezni družbi. Kodeks skupaj pripravljata Ljubljanska borza in Združenje nadzornikov Slovenije.

ZDRUŽENJE NADZORNIKOV
SLOVENIJE
za učinkovito korporativno
upravljanje

KAKO POTEKA TRGOVANJE NA LJUBLJANSKI BORZI?

Trgovanje z vrednostnimi papirji poteka preko borznoposredniških hiš in bank, ki so članice Ljubljanske borze. Za začetek trgovanja na borzi je potrebno z izbrano borznoposredniško družbo ali banko podpisati pogodbo o borznem posredovanju in poskrbeti za odprtje trgovalnega računa. Pri tem mora vlagatelj zagotoviti sledečo dokumentacijo:

- veljavni osebni dokument za fizične osebe,
- izpisek iz sodnega registra, ki ne sme biti starejši od treh mesecev za domače pravne osebe,
- overjen izpisek iz sodnega oz. drugega registra države sedeža za tuje pravne osebe,
- davčno številko,
- številko transakcijskega računa kamor bodo nakazana denarna sredstva.

Trgovanje poteka preko trgovalnega sistema V Xetri je možna uporaba naslednjih naročil:

Ljubljanska borza trguje na mednarodni trgovalni platformi Xetra T7®, ki omogoča vnos različnih vrst naročil za trgovanje ter različne trgovalne mehanizme, kot so neprekinjeno in avkcijsko trgovanje, otvoritvene, prekinitvene in zaključne avkcije ter vzdrževanje likvidnosti.

Neprekinjeno trgovanje se začne ob 9.15 uri z odprtjem otvoritvene avkcije in potem omogoča neprekinjeno sklepanje poslov po tečajih v okviru vsakokratne najboljše ponudbe in povpraševanja. V avkcijskem načinu trgovanja, ki je namenjeno manj likvidnim delnicam, se vsi posli za posamezno delnico sklenejo enkrat v dnevu po enem samem tečaju.

Vsa naročila vlagateljev lahko v sistem Xetra T7 vnašajo le borzni posredniki. Vnos naročil je možen vsak trgovalni dan od 8.00 ure dalje, samo trgovanje pa poteka med 9.15 in 14.35 uro.

- Tržna naročila
- Omejena naročila
- Naročila s pogoji načina izvršitve:
 - Naročila s skrito količino
 - Stop naročila
 - Naročila takoj-ali-prekliči
 - Naročila izvrši-ali-prekliči
 - Naročila zavedi-ali-prekliči
- Naročilo s pogoji omejitve veljavnosti izvršitve na posamezno trgovalno fazo:
 - Samo v otvoritveni avkciji (opening auction only)
 - Samo v zaključni avkciji (closing auction only)
 - Samo v avkciji (auction only)
- Naročilo s pogoji časovne veljavnosti:
 - Dnevno naročilo (good-for-day)
 - Naročilo do določenega datuma (good-till-date)
 - Naročilo do preklica (good-till-cancelled)

Priporočamo, da se glede nasveta o najprimernejših naročilih in taktiki trgovanja obrnete na svojega borznega posrednika.

Obračun in poravnava poslov, sklenjenih na Ljubljanski borzi

Za posle sklenjene na Ljubljanski borzi velja, da postanejo stranke posla dokončno zavezane za izpolnitev obveznosti iz poslov, sklenjenih na določen trgovalni dan (T+0), najkasneje do 16.30 na ta isti dan. Dokončnost transakcij je dosežena s transferjem zadevnih papirjev in kupnine na dan T+2 najkasneje do 15.00. V primeru obračuna in poravnave poslov, sklenjenih na organiziranem trgu, KDD uporablja t.i. »BIS DvPModel 2« (neto princip na denarni strani posla, bruto princip na strani papirjev).

Davki

	slovenski vlagatelji	
	pravne osebe v %	fizične osebe v %
Obresti	15	27,5
Dividende	15	27,5
Kapitalski dobički	15	27,5*

* Kapitalski dobički so po petih letih imetništva obdavčeni po stopnji 20 %, po 10 letih 15 %, po 15 letih 10 %, po 20 letih se dohodnina ne plača.

KAKO IN KJE DOBITE INFORMACIJE O TRGOVANJU?

Najboljši vir informacij in svetovanja je vaš izbrani **borzni posrednik**. Pri njem lahko dobite redna poročila in podatke o trgovanju, o delnicah, analitična poročila o posamezni delnici, nakupna in prodajna priporočila ter druge koristne informacije.

Na **SEOnet** (<http://seonet.ljse.si>) so brezplačno na voljo informacije o poslovanju borznih družb, kot so letna in kvartalna poročila ter tudi pretekle in tekoče informacije, za katere družbe menijo, da lahko vplivajo na ceno delnice, prospekti in druge pomembne informacije.

Podatki o trgovanju z delnicami in analitični podatki o družbah Prve kotacije so na voljo na **spletni strani borze** (www.ljse.si), pa tudi na spletnih portalih borznoposredniških družb in drugih ponudnikov tovrstnih informacij. Pri nekaterih lahko trgovanje spremljate tudi v živo, njihov seznam je prav tako na spletni strani borze.

INFO HRAMBA (<http://www.oam.si>) je zanesljiva in uradna centralna točka vseh nadzorovanih informacij slovenskih borznih družb in bo v prihodnje tudi del panevropskega sistema z eno vstopno točko za območje celotne EU.

Kje lahko dobite analize delnic

Borznoposredniška družba / banka	Analize, ki jih zagotavlja vlagateljem
BKS Bank AG, Bančna podružnica	BKS Bank AG, Bančna podružnica - Stranke banke dnevno prejemajo jutranji pregled dogajanja na tujih finančnih trgih in pregled dnevnega dogajanja na finančnih trgih. Stranke banke mesečno prejemajo tudi poročilo o dogajanjih na finančnih trgih, ki vsebuje pregled dogajanja na slovenskem in svetovnih trgih v preteklem mesecu. V prvem polletju 2020 bo banka začela nuditi strankam tudi analize slovenskih družb SBI TOP kotacije, ki se dopolnjujejo s pregledom kvartalnih finančnih rezultatov in najrazličnejše analize oziroma sezname tujih oziroma domačih družb, ki bodo zanimive vlagateljem.
Ilirika	Redno analizirajo delnice naslednjih podjetij: Krka, Petrol in Zavarovalnica Triglav, občasno Sava Re in Luka Koper.
InterCapital Securities	Letno objavljajo natančne analize družb, ki se dopolnjujejo s pregledom kvartalnih finančnih rezultatov. V Sloveniji spremljajo naslednje družbe: Krka, Petrol, Sava Re, Luka Koper, Gorenje, Telekom Slovenije, Triglav Group in NLB. Publikacija Earnings Overview vključuje skupni pregled in primerjavo finančnih rezultatov družb, ki sestavljajo SBI TOP indeks. Njihove stranke pa prejemajo tudi dnevno publikacijo, ki vsebuje pregled aktualnega dogajanja in trendov na trgu kapitala.

IZBERITE SVOJEGA BORZNEGA POSREDNIKA

Borzni posrednik bo na trgu izvrševal vaša naročila za nakup in prodajo vrednostnih papirjev, obenem pa vam bo svetoval na primer:

- katera delnica predstavlja priložnost za nakup (na podlagi priporočila analitikov),
- katero naročilo je najprimernejše za doseg vašega cilja pri prodaji ali nakupu,
- pošiljal vam bo informacije o dogajanju na trgu, pri njem lahko dobite informacije o pričakovanih gibanja cen vrednostnih papirjev v prihodnje (na podlagi analitičnih predvidevanj),
- nekateri borzni posredniki vam bodo omogočili spremljanje trgovanja na borzi in trgovanje preko spletne aplikacije,
- nekatere borzne hiše organizirajo za svoje stranke izobraževalna srečanja in podobno.

Borzne posrednike lahko izberete pri naslednjih borznih družbah in bankah, ki so člani Ljubljanske borze:

ČLAN	TELEFON	SPLETNA STRAN
BKS Bank AG, Bančna podružnica, Ljubljana	+ 386 (0)1 589 09 26	www.bksbank.si
Erste Group Bank AG, Dunaj*	+ 43 (0)5 010 010 100	www.erstegroup.com
Ilirika borzno posredniška hiša, d.d., Ljubljana	+ 386 (0)1 300 22 64	www.ilirika.si
Interkapital vrijednosni papiri d. o. o., Zagreb*	+ 385 (0)1 4825 894	www.intercapital.hr
Nova Kreditna banka Maribor, d.d., Maribor	+ 386 (0)2 229 20 81	www.nkbm.si
Nova Ljubljanska banka, d.d., Ljubljana	+ 386 (0)1 476 51 99	www.nlb.si
Raiffeisen Centrobank AG, Dunaj*	+ 43 (0)1 515 204 08	www.rcb.at
SKB banka, d.d., Ljubljana	+ 386 (0)1 471 50 71	www.skb.si
WOOD & Company Financial Services, a.s., Praga*	+ 420 222 096 111	www.wood.cz

* člani z oddaljenim dostopom

Omejitev odgovornosti: Ta brošura je oblikovana z namenom omogočiti splošne informacije o Ljubljanski borzi, njenih storitvah ter o slovenskem trgu kapitala. Niti borza niti katerakoli druga pravna ali fizična oseba, ki je sodelovala pri nastanku in izdelavi te brošure, zato ne odgovarja za nobeno škodo, ki bi izhajala iz uporabe informacij v tej brošuri. Celotno objavljeno vsebino bralci uporabljajo na lastno odgovornost. Vsebinska, kot je objavljena v tej brošuri, v kolikor ni tako izrecno navedeno, ne pomeni ponudbe ali vabila k oddaji ponudbe za nakup ali prodajo vrednostnih papirjev. Seznanitev z vsemi oblikami tveganja pri naložbah v vrednostne papirje je pogoj za oblikovanje ustrezne investicijske odločitve, zato borza bralcem priporoča, da ne sprejemajo investicijskih odločitev zgolj na osnovi objavljenih informacij v tej brošuri, temveč se o tem posvetujejo s pooblaščenimi strokovnjaki na ustreznih področjih.

LJUBLJANSKA BORZA
LJUBLJANA *Stock Exchange*

🏢 Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana
Slovenska cesta 56, 1000 Ljubljana

☎ 01 471 02 12 🌐 www.ljse.si

☎ 01 471 02 13 ✉ info@ljse.si